Autoriõigusega kaitstud muusika kasutamine spordialal

Eessõna

Käesolev juhend on eelkõige loodud spordiala harrastajatele (treenerid, koreograafid, sportlased), et selgitada muusika kasutamise tingimusi spordis, kus muusika on spordiala juures kohustuslik komponent. Juhend on koostatud eesmärgiga tõsta sportlaste ja treenerite teadlikkust sellest, kuidas kasutada kavades muusikat kooskõlas autoriõiguse seadusega (edaspidi AutÕS) ning autorite, esitajate ja fonogrammitootjate õigustega. Juhend on valminud koostöös muusikaautoreid, esitajaid ja fonogrammitootjaid esindavate kollektiivse esindamise organisatsioonidega (KEO-dega) ehk Eesti Autorite Ühingu, Eesti Esitajate Liidu ja Eesti Fonogrammitootjate Ühinguga. Juhend on koostatud lähtuvalt nende KEO-de parimast arusaamast kehtivate nõuete kohta juhendi koostamise ajal ning ei pruugi ammendavalt käsitleda kõiki muusikaga seotud spordialade harrastamisel tekkida võivaid küsimusi ja probleeme. Seetõttu ei vastuta juhendi koostajad juhendile tuginemise tagajärgede eest konkreetsetel üksikjuhtudel. Juhend ei asenda valdkonda reguleerivaid õigusakte, vaid on loodud info leidmise lihtsustamiseks.

Sisukord:

1. Mõisted
2. Autorile, esitajale ja fonogrammitootjale kuuluvad õigused
3. Muusika valimine spordikavaks
4. Muusika kasutamine
   - 4.1. Muusika kasutamine treeningute läbiviimisel
   - 4.2. Muusika avalik esitamine esinemistel ja võistlustel
5. Muusika reprodutseerimine
6. Kavade jagamine Internetis
7. Kasulikke materjale täiendava info leidmiseks

1. Mõisted

Autor – originaalse teose looja.

Autoriõigus – teose autorile või tema õiguste omajale (pärija, muusikakirjastus) kuuluvad isiklikud ja/või varalised õigused.

Autoriõigusega kaasnevad õigused – teose esitajale ja fonogrammitootjale kuuluvad õigused[1]

Avalik esitamine – teose esitamine vahetult ehk elavas esituses või fonogrammilt mis tahes vahendi või protsessi vahendusel kohas, mis on üldsusele avatud või ka kohas, mis pole küll üldsusele avatud, kuid kus viibib määramata arv isikuid väljaspool perekonda ja lähimat tutvusringkonda. Muuhulgas käsitletakse käesolevas juhendis avaliku esitamisena juhtumeid, kus muusikat esitatakse plaadimängija, CD-mängija, DVD-mängija, MP3-mängija, muusikakeskuse, arvuti, mobiiltelefoni, muusika- ja videoplatvormide vahendusel ning raadio ja televisiooni vahendusel.

[1] Käesolevas juhendis käsitletakse autoriõigusega kaasnevate õiguste omajatena ainult esitajaid ja fonogrammitootjaid. Tegelikult on isikute ring, kellele kuuluvad autoriõigusega kaasnevate õigused, laiem ning vastavad isikud on ära toodud AutÕS § 62 lõikes 1.

Esitaja – isik, kes laulab, mängib muusikariistal või muul viisil esitab teoseid.

Fonogramm – teose esitamisest lähtuva heli või muu heli salvestis, samuti selle koopia.

Fonogrammitootja – füüsiline või juriidiline isik, kelle algatusel ja vastutusel toimub teose esitamisest lähtuva heli või muu heli esmakordne õiguspärane salvestamine helikandjale.

Helisalvestis – helikandjale salvestatud teos ja selle esitus.

Remiks – teose uusversioon, mis on kokku segatud ühe või mitme teose või helisalvestise (juhul, kui on kasutatud salvestatud teost) algversioonist või motiividest.

Reprodutseerimine – teose või selle osa salvestamine ja vastavast helisalvestisest otsese või kaudse koopia tegemine mis tahes vormis või mis tahes viisil.

Töötlemine – tegevus, mille käigus teose kohandamise, arranžeerimise, remiksimise või muul viisil muutmise tulemusena valmib algsest teosest erinev versioon.

Teos – autoriõigusega kaitstud muusikateosed.

2. Autorile, esitajale ja fonogrammitootjale kuuluvad õigused

Muusika kasutamisel tuleb arvestada, et kõigi kasutatud muusikateoste puhul on nii teose autoril, esitajal kui ka fonogrammitootjal õigused, mida peab muusika kasutamisel järgima. Eestis reguleerib neid õigusi AutÕS. Kui muusikat soovitakse kasutada välismaal, näiteks rahvusvahelistel võistlustel ja esinemistel, tuleks arvesse võtta vastavas riigis kehtivaid nõudeid.

Teose autorile kuuluvad isiklikud õigused ei ole üleantavad ja need on sätestatud AutÕS § 12 lõikes 1. Autorile kuuluvate varaliste õiguste mitteammendav loetelu on toodud AutÕS § 13 lõikes 1. Sealhulgas kuulub autorile ainuõigus lubada ja keelata oma teose avalikku esitamist, reprodutseerimist ja töötlemist ning saada selle eest tasu.

Teose esitajale kuuluvad isiklikud ja varalised õigused oma esituse suhtes on sätestatud AutÕS §-des 66, 67 ja 72. Muuhulgas kuulub teose esitajale ainuõigus lubada ja keelata esituse salvestise otsest või kaudset, osalist või täielikku reprodutseerimist mis tahes vormis ja mis tahes viisil ning saada selle eest tasu.

Fonogrammitootjale kuuluvad õigused on toodud AutÕS §-des 70 ja 72. Muuhulgas kuulub fonogrammitootjale ainuõigus lubada ja keelata fonogrammi otsest või kaudset, osalist või täielikku reprodutseerimist mis tahes vormis ja mis tahes viisil ning saada selle eest tasu.

Kui ärilisel eesmärgil avaldatud fonogrammi või selle reproduktsiooni kasutatakse üldsusele suunamiseks (sh avalikuks esituseks), siis on teose esitajal ja fonogrammitootjal õigus saada õiglast tasu isikult, kes fonogrammi üldsusele suunab (AutÕS § 72).

Seega kui soovite kasutada mõnda AutÕS-s autorile, esitajale või fonogrammitootjale ettenähtud õigust, on selleks vaja saada vastav luba ja maksta nõutavat tasu. Seega peate muusika valimisel meeles pidama, et kõikide helisalvestiste (millistega on seotud teoste autorile, esitajale ja helisalvestise ehk fonogrammi tootjale kuuluvad õigused) spordikavas kasutamine peab olema litsentseeritud, mis tähendab, et kasutajal peab olema selleks kirjalik luba ja/või ostukinnitus. Eraisikutele erinevate

platvormide (nt Spotify) poolt pakutavaid teenuseid ei saa kasutada ettevõtluses (nt treeningute läbiviimiseks), sest seda piiravad platvormide kasutajatingimused.

Selleks, et autorite, esitajate ning fonogrammitootjate nõusolekute taotlemine oleks lihtsam, on nii autoritel, esitajatel kui ka fonogrammitootjatel oma esindusorganisatsioonid ehk KEO-d, kelle poole pöördudes on üldjuhul võimalik taotleda vajalikud load. Seejuures teevad ka eri riikide KEO-d omavahel koostööd, et ühe riigi organisatsiooni poole pöördudes oleks võimalik taotleda vajalikud load ka teiste riikide autorite, esitajate ja fonogrammitootjatega seotud muusikateoste, esituste ja fonogrammide kasutamiseks. Niisiis piisab üldjuhul KEO-ga lepingu sõlmimisest, kes omakorda tagab, et litsentsitasu jagatakse selleks õigustatud autorite, esitajate ja fonogrammitootjate vahel. Eestis on vastavad esindusorganisatsioonid:

Eesti Autorite Ühing
Lille 13, 10614, Tallinn
Tel: 6684 360
E-post: eau@eau.org
https://eau.org/

Eesti Esitajate Liit
Paldiski mnt. 96a, 13522, Tallinn
Telefon: 650 51 71
E-post: eel@eel.ee
https://www.eel.ee/et/

Eesti Fonogrammitootjate Ühing
Poordi 1-32, 10156 Tallinn
Telefon: 6 140 182
E-post: efy@efy.ee
https://www.efy.ee/

3. Muusika valimine spordikavaks

Muusika valikud spordikavas:

- kasutada ühte ostetud töötlemata helisalvestist;
- osta spordikava muusikat otse muusika tootjalt,
- luua ise spordikava muusikat mingi olemasoleva muusika põhjal või kasutada tehisintellekti (AI) abi;
- kasutada helisalvestist, mille suhtes õiguste kehtivus on lõppenud.

Kasutada ühte ostetud töötlemata helisalvestist

Spordikava muusikana võib kasutada ühte ostetud töötlemata helisalvestist. Kusjuures helisalvestisel olevat teost on lubatud kasutada ka lühemalt kui originaal seda ette näeb. Kui spordikava ei ole võimalik lõpetada teose originaallõpuga või heli vaikseks keeramisega, on lubatud ära lõigata lõpp ja lõpetada kava heliefektiga (pauk). Need on muudatused, mida võib teha ilma eraldi luba küsimata, kui seda tehakse vaid konkreetse avaliku esituse eesmärgil. Teha teoses sisulisi (loomingulisi) muudatusi ehk originaalteost töödelda tohib aga ainult selle autori või tema õiguste omaja (pärija või

muusikakirjastaja) nõusolekul. Sama põhimõte kehtib ka teose esitajate ja fonogrammitootjate puhul – sisuliste muudatuste tegemine algses fonogrammis eeldab eelneva kokkuleppe sõlmimist.

Osta spordikava muusikat spetsiaalse muusika tootjalt

Spordikava muusikat võib osta valmiskujul muusika tootjalt, kes on saanud vajalikud load sellise muusika müümiseks ja kasutuslubade andmiseks. Enne ostu sooritamist tuleks igal juhul veenduda vajalike litsentside olemasolus. Heas usus võiks ostja lähtuda muusikamüüja veebilehel olevast infost, kuid võimalusel küsida kirjalik kinnitus.

Millised on head portaalid spordikava muusika ostmiseks, seda KEO-d soovitada ei oska, kuna iga spordiala jaoks on vaja erinevat muusikastiili. Antud meelepärased leheküljed tuleb otsida ise internetist või küsida soovitusi alaliitudelt.

Luua ise muusikat mingi olemasoleva muusika põhjal või kasutada tehisintellekti (AI) abi

Soovides ise luua muusikat mingi olemasoleva muusika põhjal selliselt, et helisalvestise töötlemise tulemusena valmib algsest teosest erinev versioon, peate arvesse võtma, et KEO-delt selliseks töötlemiseks luba (litsentsi) saada ei ole võimalik. Selliseks töötlemiseks tuleb:

- saada luba otse puudutatud autoritelt, esitajatelt ja fonogrammitootjatelt. Praktikas võib see olla väga keeruline, eriti kui tegemist on välisautorite poolt loodud teostega ja/või välisfirmade poolt toodetud fonogrammidega. KEO-d võivad antud juhul aidata ainult kontaktandmetega.
- osta litsents mõne vastavaid õigusi pakkuva veebilehe kaudu. Näiteks USA Cheerleadingu Liidu ja ICU poolt heaks kiidetud veebilehekülg litsentseeritud muusika ostmiseks on ClicknClear (www.clicknclear.com, music@clicknclear.com) (vt § 7(9)). ClicknClear on litsentsimisplatvorm, mis pakub muusikat otse muusikatööstuselt. Nende poolt pakutavaid helisalvestisi on lubatud töödelda cheerleadingu muusikaks. Iga nende poolt väljastatud litsents katab vastavate autorite, esitajate ja fonogrammitootjate õigusi ning lubab:
    - helisalvestise töötlemist, kohandamist ning remiksimist (sealjuures muuta teose tempot, lisada heliefekte ja kõne);
    - spordikava koreograafia loomist teosesse;
    - spordikava esitamist koos helisalvestisega (ei kata avaliku esitamise luba);
    - teha kuni 35 koopiat helisalvestisest spordikava treenimiseks ja võistlusteks ettevalmistamiseks;
    - mitteäriliste videote tegemist spordikavast koos helisalvestisega ja nende üleslaadimist kodulehele, Facebook'i ja YouTube'i.

- Tänapäeval on muusika loomiseks võimalik kasutada ka generatiivset muusikatarkvara ehk AI-muusikageneraatoreid (Suno, Udio jms), ent tähelepanelikult tuleks läbi lugeda kasutustingimused. Sest näiteks tasuta pakettide puhul on selliselt loodud muusikateoseid lubatud kasutada ainult isiklikel ja mitteärilistel eesmärkidel.

Kasutada helisalvestist, mille suhtes õiguste kehtivus on lõppenud

Muusikateost, mille suhtes autoriõiguse kaitse tähtaeg on lõppenud, võib vabalt (st ilma loata) töödelda ja muul viisil kasutada. Autoriõigus kehtib autori kogu eluaja jooksul ja 70 aastat pärast tema surma (vt AutÕS § 38 lg 1). Seega üheks võimaluseks on valida spordikava jaoks muusika, mille autori surmast on möödas üle 70 aasta. Samas ei pruugi selle muusikateose esitaja ja vastava helisalvestise (fonogrammi) tootja õigused olla lõppenud. Nimetatud õigused kehtivad AutÕS § 74 lg 1 punktide 1 ja

2 kohaselt üldjuhul 70 aastat pärast fonogrammi esimese õiguspärase avaldamise või esimese õiguspärase üldsusele suunamise kuupäeva, olenevalt sellest, milline neist oli varasem (fonogrammile jäädvustatud teose esitaja suhtes ja fonogrammitootja suhtes). Järelikult tuleks kontrollida mitte ainult helisalvestisel oleva muusikateose õiguskaitse kehtivust, vaid ka selle esitajale ja tootjale kuuluvate õiguste kehtivust.

4. Muusika kasutamine

Muusika kasutamisel treeningutes ning esinemistel tuleb samuti arvestada nii autorite, esitajate kui ka fonogrammitootjate õigustega. Muusika kasutamise eest makstavad tasud erinevad sõltuvalt muusika kasutamise viisist (kas muusikat kasutatakse treeningute läbiviimisel või avalikel esinemistel).

Kui ostate plaadi või muusikafaili, siis on selle kasutamine lubatud üksnes isiklikuks otstarbeks. Üldjuhul on plaadile ja/või plaadi ümbrisele kirjutatud teksti (või muusikafaile müüva koha kasutustingimuste) kohaselt ostetud muusikateoste avalik esitamine keelatud – s.o avalikuks esitamiseks tuleb sõlmida eraldi avaliku esitamise leping KEO-dega.

4.1. Muusika kasutamine trennides

Kui esitate avalikult muusikat oma treeningsaalis, siis sellisel juhul on teil vastavalt AutÕS-le kohustus selle eest maksta nii autoritele, esitajatele kui ka fonogrammitootjatele. Ei ole vahet, kas esitate avalikult muusikat raadiost, internetist, originaalplaadilt vms – muusika avaliku esitamise eest tuleb maksta igal juhul. Tasu peab maksma isik, kes teoste avalikku esitamist korraldab ja fonogramme üldsusele suunab. **Seega vastav tantsu-/spordiklubi peab sõlmima selleks kaks lepingut**: ühe lepingu EAÜ-ga, mis hõlmab teoste autoritele makstavat tasu ja teise lepingu EEL-ga, mis hõlmab esitajatele ja fonogrammitootjatele makstavat tasu. Lepingu sõlmimise kohustus on spordiklubil ka juhul, kui tegutsetakse MTÜ-na.

Kui esitate avalikult muusikat treeningsaalis, mis teile ei kuulu (spordisaal, kultuurimaja, koolimaja jne), siis on teil kohustus uurida saalide omanikult, kas tal on sõlmitud EAÜ ja EEL-iga muusika avaliku esitamise leping ning millises ulatuses on juba sõlmitud lepingu alusel muusika avalik esitamine lubatud (st kas teie trennides muusika esitamine mahub lepingu piirnormi sisse). Kuigi spordisaalidel on tihti vajalik leping sõlmitud, siis näiteks koolide spordihoonetes võib leping puududa, kuivõrd koolid võivad vahetus õppeprotsessis muusikateoseid vabalt (st ilma loata ja tasu maksmata) oma õpilastele esitada, kui nad järgivad autoriõiguse seaduses kehtestatud nõudeid.

Nimelt on õppeasutustel lubatud autoriõigusega kaitstud teoseid ilma loata ja tasu maksmata (st vabalt) avalikult esitada AutÕS §-s 22 nimetatud tingimustel ja eeldusel, et selline kasutamine ei ole vastuolus teose tavapärase kasutamisega ega kahjusta põhjendamatult autori seaduslikke huve (vt ka AutÕS §17). Samadel tingimustel on võimalik vabalt kasutada ka teose esitust ja fonogrammi (vt AutÕS § 75 lg 1 punkt 6).

AutÕS § 22 olulisteks tingimusteks on, et selline esitamine peab toimuma vahetus õppeprotsessis nende asutuste õpetava personali ja õpilaste poolt ning tingimusel, et kuulajaskonna või vaatajaskonna moodustavad õpetav personal ja õpilased või teised isikud (lapsevanemad, eestkostjad, hooldajad jne), kes on otseselt seotud vastava õppeasutusega. AutÕS §-s 22 toodu kehtib ka laste- ja noorte erahuvikoolidele, mis on registreeritud Eesti Hariduse Infosüsteemis.

AutÕS §-s 22 ette nähtud teose vaba avalik esitamine ei ole kohaldatav olukorrale, kus seda tehakse ärilistel eesmärkidel ehk tasu eest. See nõue tuleneb AutÕS §-s 17 toodud ülejäänud kahest tingimusest, mis sätestavad, et teose vaba kasutamine ei tohi olla vastuolus teose tavapärase kasutamisega ega kahjustada põhjendamatult autori seaduslikke huve. Põhimõtteliselt tähendab see seda, et vabakasutus ei tohi konkureerida vabakasutuse alt välja jäävate kasutustega.

EEL-iga lepingu sõlmimisel treeningute puhul (eeldusel, et muusikat kasutatakse olulise osana treeningust, mitte vaid nö taustamuusikana) **kehtivad tasumäärad on leitavad EEL koduleheküljelt https://www.eel.ee/et/sport/.**

EAÜ-ga lepingu sõlmimisel treeningutel muusikateoste avaliku esitamise puhul kehtivad litsentsitasu määrad on leitavad EAÜ koduleheküljelt https://eau.org/teose-kasutajale/lepinguliigid/tantsukoolid/.

4.2. Muusika kasutamine esinemistel ja võistlustel

Avalikel esinemistel ning võistlusel osalemisel tuleks suhelda esinemise või võistluse korraldajaga. **Vajalike litsentside hankimine on sellisel juhul üldiselt ürituse korraldaja ülesanne.** Tihti, näiteks spordivõistluste puhul, on võistluse korraldaja juba sõlminud vajalikud kokkulepped EAÜ ja EEL-iga. Samuti, kui muusikaks kasutatav remiks on muretsetud vastavalt peatükis 3 loetletud soovitustele, võib vastav tasu sisaldada ka luba seda lugu avalikel üritustel esitada. Siiski tuleks igal juhul enne esinemisel või võistlusel osalemist veenduda vajalike litsentside olemasolus ning võimalusel küsida selle kohta ürituse korraldajalt ka kirjalik kinnitus.

EAÜ-ga lepingu sõlmimisel teoste autoritele avaliku esitamise eest makstavad litsentsitasu määrad spordiüritustel (võistlustel), kus muusika on vastava spordiala kohustuslik komponent (nt iluvõimlemine, iluuisutamine, võistlustants, tantsuvõistlus) või spordiüritusel on kontsertosa, **on leitavad EAÜ koduleheküljelt https://eau.org/teose-kasutajale/lepinguliigid/spordiuritus/.**

EELi-ga lepingu sõlmimisel teoste esitajatele avaliku esitamise eest makstavad litsentsitasu määrad spordiüritustel (võistlustel), kus muusika on vastava spordiala kohustuslik komponent (nt iluvõimlemine, iluuisutamine, võistlustants, tantsuvõistlus) või spordiüritusel **on leitavad EELI koduleheküljelt https://www.eel.ee/et/segauritus/.**

5. Muusika reprodutseerimine

Autorite, esitajate ja fonogrammitootjate õigustega peate arvestama ka juhul, kui trennides või esinemisel kasutatavaid muusikateoseid on vaja salvestada ja vastavatest helisalvestistest koopiaid teha. Muusikateose reprodutseerimine on nii selle kopeerimine erinevale andmekandjale kui ka näiteks üleslaadimine pilveteenuse kaudu (nt Dropbox, Google Drive jne).

Ilma loata ja tasu maksmiseta on lubatud reprodutseerida teose helisalvestist ainult kasutaja enda isiklikeks vajadusteks. Treeningute ja esinemiste jaoks teoste helisalvestistest koopiate tegemisel, peavad aga eelkõige treenerid tagama, et neil on selleks sõlmitud nõuetekohane leping EEL-ga. EEL-ilt on igal treeneril võimalik osta aastane litsents mis hõlmab nii autoritele, esitajatele kui ka fonogrammitootjatele makstavat tasu. See litsents annab treenerile õiguse kokkulepitud maksimummäära ulatuses teha erinevatest muusikateostest koopiaid.

Tabel 1. Reprodutseerimise osas kehtivad järgmised litsentsitasu määrad[2]:

Salvestiste arv	Tasu määr
kuni 200 salvestust	112 € aastas või 28 € kvartalis
üle 200 salvestuse	180 € aastas või 45 € kvartalis

6. Kavade jagamine Internetis (sh sotsiaalmeedias ja YouTube'is)

Spordikavade, mille taustaks on kasutatud vastavalt peatükis 3 käsitletud nõuannetele muretsetud muusikat, Internetis jagamine on üldjuhul lubatav. Siiski tuleks tutvuda vastava teenusepakkuja kasutustingimustega. Näiteks YouTube'i keskkonnas on võimalik kontrollida, milliste lugude ning millisel viisil kasutamine on lubatud ilma täiendavate lepingute sõlmimiseta. Selle jaoks mine YouTube Studio lehele ja vaata fototeegis asuvate lugude juurest litsentsitüübi kohta kirjas olevat infot.

Teatud juhtudel võib siiski tekkida kohustus tasuda täiendavat litsentsitasu EAÜ-le, eelkõige muusika sünkroniseerimise[3] eest spordikavaga, mistõttu soovitame EAÜ-ga kooskõlastada, millisel viisil ning millises keskkonnas oma videoid jagada soovite ning vajadusel tasuda litsentsitasu. Kui on üles pandud video, mis rikub autoriõigusi ja see avastatakse, võib autor nõuda selle mahavõtmist.

[2] Vastavalt EEL juhendile, mis on kättesaadav siin: https://www.eel.ee/et/treenerid/ (14.08.2025)
[3] Vt EAÜ kodulehelt muusikateose ja videopildi kokkuviimise ehk sünkroniseerimise kohta: https://eau.org/teose-kasutajale/muusikateose-kasutamine-audiovisuaalteoses/

7. Kasulikke materjale täiendava info leidmiseks

1) Eestis reguleerib muusikateoste kasutamisega seonduvaid küsimusi eelkõige autoriõiguse seadus, mis on kättesaadav järgmisel lingil: https://www.riigiteataja.ee/akt/119032019055?leiaKehtiv (01.01.2025);
2) Maailma tasandil reguleerib muusikateoste kasutamisega seonduvaid küsimusi eelkõige Berni konventsioon, mis on kättesaadav järgmisel lingil: https://www.riigiteataja.ee/akt/13101723 (17.08.2019).
3) Berni konventsiooni ratifitseerinud riikide nimekiri on võimalik leida siit: https://www.wipo.int/treaties/en/ShowResults.jsp?lang=en&treaty_id=15 (17.08.2019). Lisaks võivad igas riigis olla spetsiifilised regulatsioonid, millega tuleb arvestada välismaiste teoste kasutamisel või teose kasutamisel välisriigis.
4) EAÜ kokkuvõte muusikateoste avalikuks kasutamiseks vajalikest lubadest: https://www.eau.org/teoste-kasutajale/) (10.11.2025);
5) EAÜ tantsukoolide litsentsitasude tariifid: https://eau.org/teose-kasutajale/lepinguliigid/tantsukoolid/(10.11.2025);
6) EAÜ spordiklubide või muud sportimisvõimalusi pakkuva koha tariifid: https://eau.org/teose-kasutajale/lepinguliigid/spordiuritus/ (10.11.2025);
7) EAÜ spordiürituste litsentsitasude tariifid: https://eau.org/teose-kasutajale/lepinguliigid/spordiuritus/ (10.11.2025);
8) EEL ülevaade muusikateoste avalikul esitamisel kehtivatest nõuetest: http://www.eel.ee/et/muusika-kasutajad/fonogrammide-avalik-esitamine/ (17.08.2019) ja juhend spordiklubidele ja tantsutreeneritele: http://www.eel.ee/wp-content/uploads/2016/01/EEL-meelespea-spordiklubidele-ja-tantsutreeneritele.pdf (17.08.2019);
9) EEL tantsukoolide, spordiklubide ja muud sportimisvõimalusi pakkuva koha litsentsitasude tariifid: https://www.eel.ee/et/sport/ (10.11.2025);
10) EEL spordiürituste litsentsitasude tariifid: https://www.eel.ee/et/segauritus/ (10.11.2025);
11) EFÜ kokkuvõte fonogrammitootjate õigustest: https://www.efy.ee/fonogrammitootjate-oigused/ (17.08.2019) ja https://www.efy.ee/muusikatootjad/oiguste-teostamine/ ning vastused korduma kippuvatele küsimustele: https://www.efy.ee/korduma-kippuvad-kusimused/ (17.08.2019);
12) USA cheerleadingu liidu ja ICU poolt heaks kiidetud veebilehekülg litsentseeritud muusika ostmiseks: https://www.clicknclear.com/about-us (18.08.2019);

Juhend on koostatud 10.11.2025